

РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА

Темат *Личност, образовање и професија у свременом друшву* својом ширином пружио је прилику ауторима из различитих научних дисциплина да представе неке актуелне проблеме, схватања и питања која се тичу поменутих области. Тако постављен темат, вероватно, једним је делом допринео великом интересовању научних радника, истраживача и стручњака: социолога, психолога, педагога... Темат садржи 17 радова који су организовани у пет целина.

Прву целину чине радови у којима се разматрају нека општа питања образовања. У раду *Социјални реконструкционизам и глобално образовање*, са којим започиње темат, ауторка Јована Милутиновић сагледава идеје социјалног реконструкционизма у контексту текућих глобалних промена, то јест начине путем којих би се млади могли припремати како би постали одговорни, толерантни и мирољубиви појединци у глобализованом свету. Глобализирајуће друштво је у основи и рада *Противуречности патриотског васпитања у глобализирајућем друштву* аутора Србољуба Димитријевића. Након осврта на узрок, ток и последице глобализације и појмовног одређења патриотизма и његове везаности за националну културу у условима процеса глобализације, истакнута је улога патриотског васпитања у образовним садржајима које треба да се заснива на политици усаглашавања глобалног и националног, патриотског васпитања. Следи рад *Образовање и друштвена покретљивост: мит о меритократији и социјални капитал* (аутори Марица и Срђан Шљукић). У контексту поновне социолошке ревизије меритократије као идеолошке конструкције у раду се посебно обраћа пажња на имплицитна и експлицитна препознавања социјалног капитала као варијабле у међуодносу образовања и друштвене покретљивост. У раду *Развој образовања социолога у Русији у контексту болоњског процеса (Искусства Руског Универзитета дружба народа)* аутори Зинаида Тихоновна Голенкова, Николай Петрович Нарбут и Жанна Васильевна Пузанова, после десетогодишњег искуства у примени иновативног кредитног система (ECTS) на Катедри за социологију Руског универзитета дружба народа (Российский Университет дружбы народов) разматрају питања која се тичу достизања високог квалитета образовања у високошколским институцијама у новим условима.

Друга целина темата посвећена је професији наставника. Ауторке Јелена Врањешевић и Наташа Вујисић Живковић у раду *Професионални идентитет наставника и образовање између компетен-*

ција и идеала, анализирају промене у конципирању педагошке праксе у контексту друштвено-историјских промена – од уског, инструменталистичког приступа образовном постигнућу као мерилу укупног квалитета система, до схватања образовања као социјално-етичког делања. Нарочито је истакнут значај алтернативних модела образовања и усавршавања наставника, као што су рефлексивна пракса, образовање наставника као истраживача или као лидера у променама педагошке праксе. Рад *Савремена акциона истраживања и методолошко образовање наставника рефлексивног практичара* аутора Вељка Бањуре и Јелене Максимовић говори о значају савремених акционих истраживања у раду наставника кроз које они могу решавати уочене проблеме и унапређивати праксу у складу са аутономно постављеним циљевима. Следи рад *Утицај тимске наставе на развој стваралачких знања ученика* (аутори Данијела Василијевић, Новак Лакета и Јелена Стаматовић) у коме су приказани резултати експерименталног истраживања са циљем да се испита утицај флексибилног модела тимске наставе на развој стваралачких способности ученика. У раду *Анализа заступљености психологије у фомирању компетенцијског профила учитеља на факултетима у Србији* аутора Благојце Златковић приказани су резултати анализе компатибилности планова и програма учитељских факултета у Србији према заступљености психологије у процесу иницијалног образовања учитеља и отворена. На крају ове велике целине је рад *Корелати професионалног идентитета наставника* аутора Предрага Живковића и Душана Ранђеловића. Рад представља резултате истраживања о међуодносу различитих аспеката професионалног идентитета наставника и неких психолошких варијабли.

У трећој целини прорађују се неки фактори од значаја за избор професије (*Системи комуникације у функцији избора професије, студија случаја – Ниш* аутора Предрага и Љиљане Јеленковић) и спремности за реализовање професионалних задатака (*Ready for professional challenges?* аутора Милица Савић). У првом од ова два рада износе се резултати истраживања о начинима комуникације које матуранти неких нишких средњих школа користе за информисање о тако важним животним одлукама као што је избор занимања. Други рад је такође истраживачки и говори о томе колико апсолвенати англистике имају увид у бројне факторе контекста и језичких средстава у енглеском неопходних за успешну комуникацију на страном језику, која језичка средства сматрају посебно значајним, као и који услови контекста утичу на њихове изборе језичких средстава. Следи рад *Ставови студената Универзитета у Нишу у вези са односом језика и идентитета* аутора Владана Павловића и Милоша Јовановића у коме су представљени резултати испитивања ставова студената о степену повезаности језичког и националног идентитета (на колекти-

вном и индивидуалном нивоу) и све то у односу на више демографских варијабли.

Следећа два рада (*Доживљај породичних односа, емпатија и новчани приходи породице* аутора Иване Симић, Снежане Стојиљковић и Јелисавете Тодоровић и *Осбине личности, стратегије превладавања стреса и склоност психосоматици код студената* аутора Дамјане Панић, Драгане Радојковић и Марине Хаџи Пешић) приказују резултате истраживања неких фактора од значаја за разумевање личности и њеног функционисања.

Блок посвећен питањима од значаја за образовање деце са сметњама и тешкоћама у развоју почиње радом *Инклузивно образовање, појмовно одржење, принципи и карактеристике* аутора Миље Вујачић и Рајке Ђевић у коме се разматрају основна исходишта на основу којих је настала идеја о инклузивном образовању. У раду *Образовни медији за децу оштећеног слуха* (аутори Александра Грбовић, Ксенија Станимиров и Бранка Јаблан) сагледава се значаја и улоге образовних медија који се користе у образовању деце са оштећењем вида, нарочито у подручју почетног читања и писања, а у раду *Анксиозност наставника и мајки као предиктор доживљаја припадања школи деце са развојним сметњама* аутора Мирјане Станковић Ђорђевић представљени су налази истраживања о улози неких психолошких обележја наставника и мајки у доживљају припадања школи деце са развојним сметњама.

Гост уредник
Весна Анђелковић